

Uddannelsen til specialist i psykoterapi

Målsætning

Målsætningen er, at speciallægen opnår psykoterapeutisk kompetence og færdighed til selvstændigt og rutineret at udføre psykoterapi. Specialisten opnår psykoterapeutisk ekspertise indenfor én psykoterapeutisk retning. Specialistuddannelsen skal være præget af såvel klinisk bredde som af teoretisk og terapeutisk dybde, og der skal indgå personligt udviklingsarbejde.

Indhold og omfang

Påbegyndelse af specialistuddannelsen i psykoterapi forudsætter gennemført grunduddannelse samt 2 års klinisk psykiatrisk erfaring. Uddannelseselementer fra grunduddannelsen kan ikke samtidig tælle med i specialistuddannelsen eller omvendt. Specialistuddannelsen skal løbe over minimum 2 år i et samlet uddannelsesforløb. Såfremt den valgte uddannelse ikke indeholder alle elementer, skal de manglende elementer indhentes ad anden vej og dokumenteres særskilt.

Udvalget for psykoterapeutiske behandlingsmetoder kan tage individuelt stilling og rådgive ansøgere ved behov.

Modtaget teori

Aktuelt er kravet på 160 undervisningstimer á 45 min.

Med en undervisningstime på 45 min forstås at der i gennemsnit holdes 15 min pause/klokketime. Således vil en undervisningsdag fra kl. 9-16 give 6 timer á 45 min, da der påregnes en times frokost og 6 timers undervisning (med pauser).

Selvstændigt skriftligt arbejde

Der udarbejdes en skriftlig opgave i forbindelse med uddannelsen. Kravene til denne er beskrevet i bilag .

Det er de enkelte uddannelser, der godkender de skriftlige opgaver. Kravet er enten publikation i tidsskrift eller at den skrevne opgave formidles som seminar-opgave, der fremlægges på akademisk niveau med minimum 30 deltagere.

Udført terapi

Aktuelt er kravet på 130 sessioner á 45-60 minutter.

Det er et krav, at man gennem hele uddannelsesforløbet til specialist arbejder med psykoterapeutiske forløb, som dokumenteres i en logbog. Det forudsættes, at der kontinuert i uddannelsen udøves minimum to samtidige psykoterapeutiske forløb.

Modtaget supervision

Aktuelt er kravene:

Individuel supervision: 95 sessioner á minimum 45 minutter (svarende til 72 timers aktiv supervision)

Eller

Grupp supervision (max. 8 deltagere): 140 sessioner á minimum 45 min (svarende til i alt 105 timers aktiv supervision).

Det vil være hensigtsmæssigt at have deltaget i begge former for supervision. Timetal kan lægges sammen.

Det er som udgangspunkt en forudsætning, at supervisionen foregår på baggrund af video, sekundært audio materiale. Det er en forudsætning, at supervisanden kontinuerligt har patienter i behandling, for at supervision kan godkendes.

Grupper kan være af optil 8 deltagere med maksimalt 25% af ikke akademiske deltagere

Maksimalt 66% af individuel supervision kan modtages som online, videostreaming, supervision, dog skal det sikres at også denne supervision er på baggrund af audio/video materiale.

Afholdte pauser kan ikke medregnes som aktiv supervisionstid.

Supervision i gruppe kan ikke defineres som individuel supervision.

Overskydende sessioner af supervision af supervision kan indgå som supervision af udført terapi – men ikke omvendt, da supervision af supervision kræver særligt fokus på supervisionsfærdigheder.

Assessments

5 assessments skal gennemgås og godkendes af supervisor (bilag 1).

Personligt udviklingsarbejde (2)

Psykodynamisk og systemisk terapi: 40 sessioner individuelt eller 60 sessioner i gruppe med max. 8 deltagere.

KAT: Feedback på egen stil ved videogennemgang af 40 sessioner enten time til time individuelt eller 60 sessioner i gruppe med max. 8 deltagere (ud over den modtagne supervision).

Udøvet supervision af yngre kollega

20 sessioner á 45-60 minutter psykoterapisupervision.

Sideløbende modtages 15 sessioner individuel supervision af supervisionen eller 25 supervisionssessioner af supervisionen i gruppe med max. 8 deltagere. Denne supervision kan indgå i det samlede antal af supervisionssessioner – men ikke tælle dobbelt som både supervision af udført terapi og yngre kollega. Overskydende sessioner af supervision af supervision kan derfor indgå som supervision af udøvet terapi – men ikke omvendt, da supervision af supervision kræver særligt fokus på supervisionsfærdigheder.

Øvrige forhold vedrørende specialistuddannelsen

Kompetence

Specialistuddannelsen i psykoterapi giver kompetence til at udføre psykoterapi på et specialiseret niveau samt undervise og supervisere indenfor den valgte retning på grunduddannelsen.

Undervisere og supervisorer

Teoriundervisning kan udføres af udføres af: DPS godkendt supervisorer eller specialister. (eller udenlandske supervisorer/undervisere med tilsvarende kompetence indenfor området)

Supervision af terapi kan udføres af a) en lægelig kollega der er DPS godkendt specialist, og som er under uddannelse til supervisor og som løbende modtager supervision af supervision (dokumentation vedlægges) eller

b) en lægelig DPS godkendt supervisor (eller udenlandske supervisorer med tilsvarende kompetence). Personligt udviklingsarbejde og feedback på egen stil kan udføres af lægelig DPS godkendt supervisor. Herudover kan supervisionen varetages psykologer, der er DPS godkendte supervisorer, men dog kun op til 66% af den samlede supervision.

Krav til specialistuddannelsen

Der skal under specialistuddannelse opnås kompetencer som beskrevet på:

Kognitiv: (http://www.ucl.ac.uk/clinical-psychology/CORE/CBT_Competences/CBT_Competences_Map.pdf)

Psykodynamisk: (http://www.ucl.ac.uk/clinical-psychology/CORE/Psychodynamic_Competences/Psychodynamic_Competences_Map.pdf)

Det er supervisoren, der er ansvarlig for at afgøre, om supervisanden har de beskrevne kompetencer på specialist niveau. Hvis dette ikke er tilfældet, skal disse opnås ved gennemførelse af yderligere terapi og supervision samt evt. supplerende undervisning. Således er de angivne antal timer og

sessioner minimumskrav for, hvornår det forventes at lægen kan have opnået de beskrevne kompetencer.

Det er således et krav fra de enkelte retninger om det kompetenceniveau, der skal være opfyldt for blive godkendt som specialist.

For at kunne godkendes skal man ved afslutning af uddannelsen levere en fuld videosession, som rates og består ud fra relevante ratingscales fra den givne retning og rates af kvalificerede supervisorer (se bilag 2).

Min. 75 % af deltagerne på et uddannelsesforløb skal være læger eller psykologer.

Fodnote (1)

Betænkningen træder i kraft 1/3-2022. 2-årige uddannelsesforløb, der påbegyndes inden 1/3-2022 falder ind under overgangsordning og skal opfylde krav i henhold til den tidligere betænkning af 1/6-2015. I forhold til andelen af lægelig supervision skal kravet være opfyldt for supervisioner efter årsskiftet 2025/26.

Fodnote (2)

For beskrivelse heraf henvises til betænkningen for grunduddannelsen i psykoterapi.

BILAG 1

Færdighed i at gennemføre psykoterapeutisk assessment

- Opnå færdighed i at danne sig en generel idé om og et overblik over karakteren af patientens problem.
- Opnå færdighed i at indhente oplysninger om psykiske problemer, diagnose, tidligere historie, nuværende livssituation, holdning til og motivation for psykoterapi.
- Opnå færdighed i at få et overblik over patientens specifikke stressfaktorer og sociale støtte.
- Opnå færdighed i at vurdere patientens copingmekanismer, stresstolerance og funktionsniveau.
- Opnå færdighed i at hjælpe patienten med at identificere og vælge de mest pinefulde symptomer/problemer, samt hvilke, som det er mest hensigtsmæssigt at intervenere overfor.
- Opnå færdighed i at hjælpe patienten med at oversætte vage eller abstrakte klager/problemer til mere konkrete, specifikke og adskilte problemer.
- Opnå færdighed i at vurdere og handle på indikatorer i forhold til risikoen for at patienten kan være til fare for sig selv eller andre og herudover evnen til at vide, hvornår behandleren skal søge råd hos andre.
- Opnå færdighed i at vurdere, i hvilket omfang patienten evner selvrefleksion.
- Opnå færdighed i at vurdere patientens motivation for en psykologisk intervention.
- Opnå færdighed i at drøfte behandlingsmuligheder med patienten og formidle viden om til rådighed værende behandlingsmuligheder samt bistå ved valg af disse.
- Opnå færdighed i at identificere, hvornår psykologisk behandling kan være uhensigtsmæssig eller ikke er den bedste mulighed og at diskutere dette med patienten.
- Opnå færdighed i at vejlede patienten, der mener, at et psykologisk problem ikke primært er psykologisk eller ikke ønsker at undersøge psykologiske problemstillinger.

Seneste version: 010322

BILAG 2

Rating scales til afsluttende fuld videosession

Psykodynamisk:

Under udarbejdelse.

Kognitiv:

Beck-Young Rating Scale: <http://www.beckinstitute.org/cognitive-therapy-rating-scale/>

BILAG 3

Krav og dokumentation for *Selvstændigt skriftligt arbejde* (Vedlægges specialistansøgning)

Formål

At sikre specialisten:

- a. Har en sådan viden i forskningsmetodologi at denne er i stand til selvstændigt og kritisk at vurdere empiriske undersøgelser, herunder design, undersøgelsesredskaber, rekruttering og de mest almindelige statistiske og kvalitative analyseformer.
- b. Færdighed i at anvende systematisk litteratursøgning i forbindelse med et forskningsemne.
- c. Er i stand til på en reflekteret måde at undersøge, analysere og beskrive en psykoterapeutisk faglig problemstilling på basis af et systematisk indsamlet materiale.

Krav til indhold:

Arbejdet skal demonstrere, at specialisten har opnået indsigt i specialets teoriområder og metoder på et postgraduat, videnskabeligt niveau (specialistniveau). Det er således vigtigt, at de psykoterapeutiske retningspecifikke aspekter er de mest fremtrædende i arbejdet.

Arbejdet kan f.eks. være en videnskabelig undersøgelse af en specifik psykoterapeutisk område (indenfor den valgte retning), et casestudie der problematiseres på et overordnet teoretisk/videnskabeligt niveau ud fra en systematisk litteraturgennemgang eller en systematisk litteraturgennemgang af en specialerelevant problemstilling med efterfølgende selvstændig diskussion i forhold til praksis.

Case fremlæggelse kan ikke stå alene, men kan indgå som illustration i en selvstændig diskussion af f.eks. teoretiske problemstillinger jf. ovenfor.

Krav til form og niveau.

Det er de enkelte uddannelser, der godkender de skriftlige opgaver.

Arbejdet skal formidles på en af følgende måder:

- a. En artikel, optaget i et anerkendt fagtidsskrift
- b. Et kapitel i en lærebog på akademisk niveau
- c. Et indlæg givet ved videnskabelige/faglige konferencer eller kongresser
- d. En forelæsning i et fagligt relevant selskab på samme niveau som de førnævnte med minimum 30 deltagere.

Krav til arbejdets omfang

Arbejdet skal typisk være på 10-15 normal sider (ved publiceret arbejde godkendes kapitler/artikler af kortere omfang). Litteraturlisten indeholde minimum 10-20 referencer overvejende af nyere dato, dvs. maksimalt 5-10 år gamle.

Godkendelsesprocedure:

Det er de enkelte uddannelser, der umiddelbart godkender de skriftlige opgaver.

Krav til vejleder på skriftligt arbejde:

Vejleder skal være supervisor godkendt indenfor den terapi-retning der ansøges om specialistgodkendelse indenfor og have forskningsmæssig erfaring.

De godkendte opgaver indsendes som PDF bilag til ansøgningen om specialistgodkendelse sammen med denne, af vejleder, underskrevne side til DPS psykoterapi udvalg i forbindelse med ansøgning om specialistgodkendelse.

Ved forelæsning/foredrag ved kongresser eller i faglige selskaber fremsendes udover det skriftlige arbejde også PDF fotokopi af kongresprogram/dokumentation fra det pågældende faglige selskab.

Jeg erklærer hermed som vejleder at have godkendt forskning og formidlings opgave og står med min underskrift inde for at den opfylder de ovenfor (side 1) beskrevne krav.

Opgaven er gennemført af:

Navn:

Godkender:

Navn: _____

Uddannelse og stilling -----

Sted -----

Dato -----

E-mail -----